

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/3/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5816202615
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5816202615.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa T. Q., nar. X.X.XXXX, v konaní zastúpený kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, dieťa rodičov: matka - Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., L. č. XXX/XX, právne zastúpená advokátkou JUDr. Adrianou Panekovou, so sídlom W., Y. T. XXXX; otec - Ing. T. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom W., L. XXX/XX, o návrhu matky na zverenie maloletého do osobnej starostlivosti a určenie výživného, na základe odvolania otca proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 6P/66/2016-54 zo dňa 24. novembra 2016 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e vo výroku o uložení povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletého T., nar. X.X.XXXX, sumou 130 eur mesačne a v časti výroku o konštatovaní zmeny rozsudku Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4P/71/2015 zo dňa 29.10.2015 týkajúcej sa výživného na maloletého T., nar. X.X.XXXX, a v rozsahu zrušenia mu vec v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Rozsudok okresného súdu z o s t á v a n e d o t k n u t ý vo výroku, ktorým okresný súd schválil rodičovskú dohodu o osobnej starostlivosti o maloletého T., nar. X.X.XXXX, a v časti výroku o konštatovaní zmeny rozsudku Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4P/71/2015 zo dňa 29.10.2015 týkajúcej sa osobnej starostlivosti o maloletého T., nar. X.X.XXXX.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd schválil rodičovskú dohodu, podľa ktorej sa maloletý T. zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom právo zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok majú obaja rodičia. Voči predmetnej dohode nemal žiadne výhrady, táto bola v záujme maloletého, ktorý prejavil vôľu žiť v spoločnej domácnosti s matkou a oboma sestrami. Navyše, otec býva so svojou manželkou v Nemecku a osobnú starostlivosť nad maloletým v skutočnosti vykonávali starí rodičia zo strany otca.

2. Nadväzne okresný súd rozhodol o vyživovacej povinnosti otca a tomuto uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého T. sumou 130 eur mesačne. Neveril tvrdeniam otca, že jeho príjem dosahuje len tú výšku, ktorú vydokladoval v konaní (450 eur mesačne). Zdôraznil, že otcom deklarované výdavky výrazne preyšujú ním prezentované príjmy. Pokiaľ by sa príjmy otca pohybovali (aj v čase vykonávania živnostenského podnikania) len v rozmedzí 100 až 1000 eur mesačne, ako tvrdí otec, logicky by si už dlhodobo nemohol dovoliť bývať v trojizbovom byte, kde mesačný nájom činí 478 eur a platiť leasing za vozidlo zn. Mercedes. Rovnako okresný súd konštatoval, že otec ho „nepresvedčil“ o dôvodoch pozastavenia živnosti v oblasti stavebníctva. Zároveň otcom tvrdené pohľadávky vzniknuté z podnikania nekorešpondovali s jeho údajnými (nízkymi) príjmami z danej činnosti. Okresný súd dodal, že otec si musí byť vedomý toho, že má vyživovaciu povinnosť voči štyrom maloletým deťom. Určené výživné zodpovedá tiež odôvodneným potrebám maloletého syna, ktorý navštevuje 2. ročník strednej školy, pričom dotknutá výška výživného uspokojí len jeho najnutnejšie potreby.

3. Samostatným výrokom okresný súd vyslovil zmenu predchádzajúceho rozhodnutia vo veci starostlivosti o maloletého T.. O trovách konania nerozhodoval, lebo takýto návrh nebol účastníkmi podaný.

4. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote vo výroku o výživnom podal odvolanie otec, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie, alebo jeho zmeny tak, že bude povinný prispievať na výživu maloletého syna sumou „rovnajúcou sa zákonnej povinnosti striktné uvedenej v § 62 ods. 3 Zákona o rodine“. Namietal, že neboli vyhodnotené zmeny v jeho živote a od matky nebolo žiadané zdokladovanie jej situácie „dotýkajúcej sa jej ďalších finančných možností“. Vo všeobecnosti poukazoval aj inštitút dobrých mravov.

5. Kolízny opatrovník odporučil rozsudok okresného súdu potvrdiť a uviedol, že vzhľadom na predispozície, schopnosti a možnosti otca, je predpoklad, že jeho zamestnanie vo firme manželky je len dočasné. Otec má vysokoškolské vzdelanie, ovláda nemecký jazyk a má dlhoročné skúsenosti s vykonávaním prác v stavebníctve; naproti tomu nepredložil žiaden doklad, ktorý by sponchyboval jeho zdravotný stav. Kolízny opatrovník zdôraznil, že otec na pojednávaní vypovedal, že „...za 8 eur za hodinu nebude robiť poskoka“.

6. Rovnako matka navrhla napadnúť rozsudok potvrdiť. Uviedla, že odvolanie otca je veľmi všeobecné a v konečnom dôsledku aj nedostatočne odôvodnené. Zopakovala, že otec žije v Nemecku „nadštandardným životom“, vyváža sa v luxusných autách a chodí minimálne 2x ročne na dovolenku. Následne je jeho tvrdenie o schopnosti prispievať na výživu syna len sumou 30 eur mesačne „úplne smiešne“. Dodala, že živnostenské oprávnenie si otec (účelovo) pozastavil hneď potom, ako podala návrh v súdnej veci.

7. V reakcii na dotknuté vyjadrenia otec zotrval na svojich odvolacích návrhoch. Uviedol, že očakáva, „že súd rozhodne spravodlivo“. Tvrdil, že okresný súd sa nevysporiadal s finančnými možnosťami matky, ktorá si „dovolí platiť advokáta“. Otec sa ohradil voči spôsobu hodnotenia jeho života v Nemecku, ktorého popis matkou, resp. jej právnu zástupkyňou nezodpovedá skutočnosti. To, že aktuálne pracuje u manželky, ktorá mu „podala pomocnú ruku“, označil „za gesto, že má záujem pracovať“.

8. Vo vyjadrení k predmetnému podaniu kolízny opatrovník uviedol, že sa pridrižiava dovtedajším stanoviskám. Takisto matka konštatovala, že v dostatočnom rozsahu sa už vyjadrila v predchádzajúcom štádiu.

9. Otec na tieto vyjadrenia už nereagoval.

10. Voči výroku o schválení rodičovskej dohody (v súdnej veci v otázke osobnej starostlivosti o maloletého T.) v zmysle § 122 CMP nie sú rodičia oprávnení podať odvolanie. Vzhľadom na označenú špeciálnu právnu normu, ktorá má prednosť pred normou všeobecnou (§ 65 CMP, podľa ktorého odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veci, v ktorej môže začať konanie aj bez návrhu a teda by teoreticky mohol preskúmať i tú časť rozhodnutia, ktorá predstavuje rodičovskú dohodu), krajský súd - s poukazom na to, že dotknutý výrok o schválení rodičovskej dohody nebol odvolaním ani fakticky napadnutý - konštatoval, že v danej časti rozsudok okresného súdu zostáva nedotknutý. T. záver sa týka aj tej časti napadnutého rozsudku, ktorou okresný súd konštatoval zmenu predchádzajúceho rozhodnutia tamojšieho súdu sp. zn. 4P/71/2015 z 29.10.2015 v otázke osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

11. Nadväzne krajský súd, ako súd odvolací, vykonal prieskum výroku o výživnom - bez ohľadu na výslovné odvolacie dôvody, ktorými nie je viazaný (§ 66 CSM) - a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) v preskúmvanej časti rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 35, § 36 CMP a § 391 ods. 1 CSP.

12. V súdnej veci nutnosť rozhodnutia o výživnom vo vzťahu k maloletému T. nebola vyvolaná len zmenou v otázke osobnej starostlivosti, na ktorej sa rodičia dohodli, ale aj zmenou pomerov zainteresovaných osôb v širšom hľadisku. Okresný súd náležite v tomto smere vymedzil právny základ, ktorým je ustanovenie § 78 ods. 1 Zák. o rodine (citované v napadnutom rozhodnutí). Súčasťou súdneho rozhodnutia, ktoré konštatuje zmenu pomerov a odlišne od predchádzajúcej úpravy vymedzuje práva a povinnosti rodičov, je však výslovné a jednoznačné určenie, od ktorého momentu dochádza ku

zmene pomerov, t.j. zedefinovanie dňa zmeny povinnosti výživou povinného rodiča prispievať na výživu maloletého dieťaťa.

13. Okresný súd predmetnú (zásadnú) súvislosť opomenul vyhodnotiť, ktorá okolnosť v aktuálnom štádiu znemožňuje nielen vykonanie dôsledného odvolacieho prieskumu, ale predovšetkým náležitú (proti)argumentáciu dotknutého účastníka. Vzhľadom na osobitosti konania v súdnej veci - možnosť jeho začatia i bez návrhu, povinnosť zisťovať skutočný stav vo veci a s tým súvisiacu povinnosť vykonať dokazovanie i mimo návrhov účastníkov, atď. - aj za situácie, že navrhovateľka/matka v priebehu konania neuviedla konkrétne časové vymedzenie okamihu, od ktorého má dôjsť k určeniu výživovacej povinnosti otcovi, bol okresný súd povinný súvisiace skutkové okolnosti ustáliť a vznik/zmenu výživovacej povinnosti otca výslovne vymedziť. Dotknutá okolnosť je významná i z hľadiska posúdenia eventuality nedoplatku na určenom výživnom. Uvedené je v konkrétnostiach súdnej veci znásobené tým, že pre určité nedôslednosti v postupe okresného súdu v štádiu predkladania veci odvolaciemu súdu došlo aj k výraznejšiemu časovému odstupe od vydania napadnutého rozsudku.

14. V ďalšom postupe v konaní bude povinnosťou okresného súdu prioritne ustáliť potrebné skutkové súvislosti a následne konkrétne vymedziť, od ktorého okamihu/dátumu došlo ku zmene pomerov v otázke výživného. Pokiaľ pôjde o dátum časovo predchádzajúci meritórne rozhodovanie okresného súdu (čo minimálne vzhľadom na uznesenie krajského súdu sp. zn. 10CoP/46/2016 zo dňa 14.7.2016 o neodkladnom opatrení je viac ako pravdepodobné), musí sa vyporiadať aj s okolnosťami viažucimi sa k eventualite zameškaného výživného.

15. Nad bezprostredný rámec prioritného záveru, ktorý viedol k zrušeniu napadnutého rozsudku, krajský súd (aj) v záujme plynulého pokračovania v ďalšom konaní dopĺňa niekoľko poznámok. Zodpovedá obsahu vyjadrení otca vyhodnotenie jeho tvrdení o rozsahu (predovšetkým) príjmov a výdavkov ako nevierohodných. Skutočnosť, že momentálne je otec zamestnaný (aj bez ohľadu na zamestnávateľa - firmu jeho manželky) s príjmom v podstate sa rovnajúcim aktuálnej minimálnej mzde v Slovenskej republike, nie je z hľadiska vyhodnotenia jeho schopností a možností určujúca. Plne dôvodným je vo vzťahu k otcovi vychádzať z potenciality príjmu, ktorú zdefinoval otec vlastným vyjadrením, že „nebude robiť poskoka za 8 eur na hodinu“.

16. Z dotknutej autentickej a bezprostrednej výpovede otca je zrejmé, že on sám považuje svoje schopnosti za také, že ich finančnému/mzdovému ohodnoteniu nezodpovedá ani (až) suma 1.280 eur mesačne (pri 40 hodinovom pracovnom týždni). Zároveň z daného prednesu je zrejmé, že prácu s takýmto príjmom si otec môže zabezpečiť. Pokiaľ okresný súd bude vychádzať z potenciality príjmu otca, je žiaduce, aby aspoň rámcovo vymedzil výšku daného - potenciálneho - príjmu.

17. Otcova požiadavka (navyššie bez akejkoľvek bližšej špecifikácie) na dôslednejšie zdokladovanie príjmov, resp. majetkových pomerov matky, nie je pre rozhodnutie v súdnej veci osobitnejšie dôležitá. Pri určení/zmene výšky výživného sú totiž rozhodujúcimi pomery výživou povinnej osoby (v prejednávanej prípadе otec) a výživou oprávnenej osoby (maloletý T.). Pomery osoby, ktorá bezprostredne zabezpečuje osobnú starostlivosť o (maloleté) dieťa, môžu mať význam skôr výnimočne a viac menej v širších súvislostiach. Napríklad, ak takáto osoba disponuje značnými finančnými zdrojmi a zabezpečuje starostlivosť o dieťa na nadštandardnej úrovni - značkové oblečenie, luxusné dovolenky, súkromné školy, atď. - nie je namieste od rodiča povinného výživou (bez ohľadu na jeho schopnosti a možnosti) vyžadovať plnenie výživného v predmetnom nadštandardnom rozsahu. V súdnej veci sa však o takéto okolnosti rozhodne nejedná.

18. Otec bližšie neuviedol, v akej spojitosti (opakovane) poukazuje na inštitút dobrých mravov. Za aktuálne ustáleného stavu nie sú v súdnej veci prítomné žiadne okolnosti, ktoré by mohli zo strany výživou oprávnenej osoby, t.j. maloletého T. (eventuálne zo strany matky), čo i len hypoteticky, nasvedčovať konaniu nesúladnému s dobrými mravmi. Inými slovami, požadovanie plnenia výživovacej povinnosti zodpovedajúcej schopnostiam a možnostiam otca a zároveň odôvodneným potrebám maloletého určite nie v rozpore s dobrými mravmi.

19. Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že ako súvisiaci bol zrušený i nadväzujúci výrok konštatujúci zmenu predchádzajúceho rozhodnutia tamojšieho súdu sp. zn. 4P/71/2015 z 29.10.2015 v otázke výživného.

20. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie nie je prípustné.